

1.6.2 Legislatíva v oblasti ekologického poľnohospodárstva a biopotravín

Na dosiahnutie pozitívnych účinkov ekologickej poľnohospodárskej výroby a produkcie bioproduktov s minimálnymi dosachmi na životné prostredie, EÚ zaviedla niekoľko záväzných nariadení priamo aplikovateľných vo všetkých členských štátoch EÚ týkajúcich sa ochrany prírodných zdrojov, používania chemikálií (pesticídov, priemyselných hnojív a pod.) a geneticky modifikovaných organizmov (GMO) v poľnohospodárstve (EU Agricultural Markets Briefs, 2014).

Ekologická poľnohospodárska výroba je právne podchytená v rámci členských krajín EÚ od roku 1991, keď bolo vydané **nariadenie Komisie (EHS) č. 2092/91**, ktorým sa ustanovili pravidlá ekologickej poľnohospodárskej výroby pre európskych výrobcov, spracovateľov a vývozcov z tretích krajín, ktorí sú rozhodnutí obchodovať s biopotravinami na trhu EÚ. Viacročným vývojom a zmenami kapitol sa v roku 2007 stalo toto nariadenie v znení viac ako 45 neskorších predpisov neprehľadným, čo viedlo k vydaniu dodnes platného **nariadenia Rady (ES) č. 834 z 28. júna 2007**, v ktorom sú vypracované základné princípy ekologickej poľnohospodárskej výroby a označovania ekologických produktov v súlade s Európskym akčným plánom pre ekologické potraviny a poľnohospodárstvo z roku 2004. Týmto nariadením sa zrušilo nariadenie (EHS) č. 2092/91. Európska Komisia v roku 2008 vydala **nariadenie Komisie (ES) č. 889 z 5. septembra 2008**, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v znení neskorších predpisov. Toto nariadenie sa od 1. januára 2009 uplatňuje rovnako v nezmenenej podobe vo všetkých členských štátoch EÚ (Schlosserová, 2012). Ďalšie nariadenia Európskeho spoločenstva v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby, ale aj slovenskú legislatívu v tejto oblasti môžeme nájsť na webovej stránke inšpekčnej organizácie zaoberajúcej sa kontrolou a certifikáciou ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo na webovej stránke Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave.

Európska komisia v marci roku 2014 predstavila Akčný plán pre budúcnosť ekologickej výroby v Európskej únii, ktorým sa do roku 2020 zameria na tri priority v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby v rámci EÚ (Európska komisia, 2014):

1. Zvýšenie konkurencieschopnosti ekologických výrobcov z členských krajín EÚ:
 - „zvyšovaním informovanosti o nástrojoch EÚ zameraných na ekologickú výrobu a ich synergie,

- riešením technických nedostatkov v ekologickej výrobe pomocou výskumu, inovácií a šírením získaných poznatkov,
 - zvyšovaním informovanosti o odvetví ekologickej výroby, ako aj o trhu a obchode,“
2. Upevnenie dôvery spotrebiteľov v európsky systém pre ekologické potraviny a poľnohospodárstvo.
 3. Posilnenie vonkajšieho rozmeru systému ekologickej výroby EÚ.

Cieľom akčného plánu a budúcich legislatívnych zmien je podporiť rast ekologickej výroby, hlavne v oblasti ponuky a dopytu. V rámci tohto akčného plánu sa ponúka aj príspevok k cieľom stanoveným v stratégii Európa 2020 a revidovanej spoločnej poľnohospodárskej politike. Vzhľadom na to, že všeobecným cieľom ekologickej výroby je ochrana životného prostredia, akčným plánom sa prispieva aj k cieľom siedmeho environmentálneho akčného programu do roku 2020 (Európska komisia, 2014a).

Európska komisia v roku 2004 prijala prvý Európsky akčný plán pre ekologické potraviny a poľnohospodárstvo na podporu a posilnenie tohto odvetvia. Väčšina z 21 opatrení z prvého plánu bola dosiahnutá, najmä vytvorenie nového loga ekologickej výroby Európskej únie. Odvtedy Európska rada v roku 2007 preskúmala právne predpisy o ekologickom poľnohospodárstve a Európska Komisia prijala návrh nového nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ekologickej výrobe a označovaní ekologických výrobkov a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007.

V novom akčnom pláne pre budúcnosť ekologickej produkcie v EÚ sa riešia okrem iného problémy zistené počas analýzy posúdenia ekologickej politiky EÚ. V rámci tejto analýzy boli vykonané sociálne konzultácie, na základe ktorých zainteresované strany navrhli, aby Európska komisia predložila nový akčný plán. Od roku 2004 zaviedlo akčné plány rozvoja ekologického poľnohospodárstva na celoštátnej alebo regionálnej úrovni 15 členských štátov. V rámci národnej legislatívy je platný zákon č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe, ale aj iné právne predpisy, t. j. (Naturalis SK, 2016):

1. Týkajúce sa potravín:
 - zákon č 195/2007, ktorý sa mení a dopĺňa – zákon č. 152/95 Z. z. o potravinách v platnom znení,
 - Potravinový kódex SR, vykonávacie predpisy, ďalšia legislatíva EÚ a SR týkajúca sa veterinárnej legislatívy (zdravie zvierat, pohoda zvierat, hygiena potravín),
2. 2) Týkajúce sa osív:

- zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh,
- zákon č. 467/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2006 o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh.